אורן יהי-שלום

תושב אלון הגליל,
רב חילוני,
תלמיד ועובד באוניברסיטת חיפה
מייסד בית המדרש – ש.י.ח.ה בגליל
(לשעבר מנכ"ל עמותת "חינוך ישראלי")

בעקבות מחקר אסתטי :

"זהות ישראלית – יהודית חילונית הומניסטית עכשווית בבתי ספר ממלכתיים" (PHD).

נקודת מבט ניאו-חילונית

זהות כנרטיב (ערכים מעוצבים בסיפורים)

בתמונה: אברהם אבינו "כחום היום" מנקודת המבט של אתר "סרוגים" - המזגן לא פועל.

טענות עיקריות (לדיון זה)

- אתגרי ערכים תלויי הקשר תת-תרבותי מסוים – מכאן חשיבות העיסוק באתוס מסוים – הסיפורים החילוניים השונים.
- תמורות חברתיות ובעיקר שקיעת האתוס הממלכתי הומניסטי (יחד עם אליטת ההתיישבות העובדת) מעצימות את אתגר הסיפור בעת הזו.
- המבוכה היא תוצאה מורכבת – המהווה סכנה ערכית, ובה בעת מצביעה על חוזק
- נרטיב יהודי ציוני חילוני הומניסטי נמצא, אך שקוע עמוק תחת מעגלי הניכור, הדיסציפלינות ומדעי הכסף
- "כלליות החינוך" הממלכתי מהווה מכשול מובנה- אין ילד "כללי".
- קהילות לומדות באמת (מעצבות זהות אתית) מחייבות אוטונומיה, מודלים רוחניים פנימיים (דמויות מובילות) ותמיכה פדגוגית בטיפוח ידע וזהות נרטיבית והוליסטית החל מהכשרות המורים.

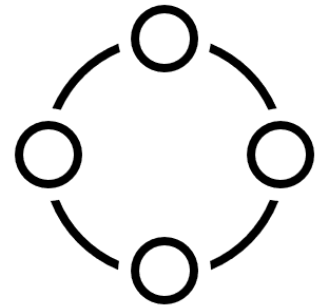

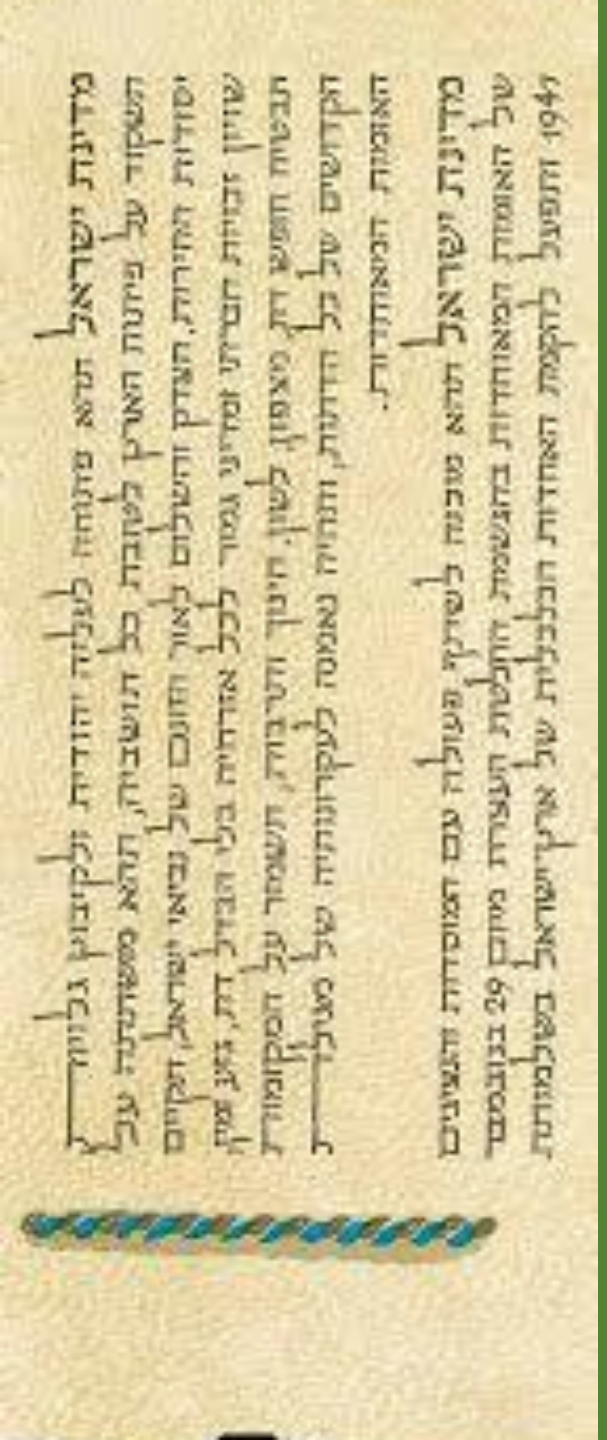

מעגל הניכור הומניזם - יהדות

בינאריות
דתי-חילוני

יהדות
=אורתודוכסיה
לא הומניסטית

הנרטיב
ה"יהודי"
=אורתודוכסי

מבוכות מושגים
חשש מבירור נרטיבי
"סיפור דל" מבחינה ערכית

אמונה
הומניסטית
(עוגן יציב)

הנרטיב הנאלם

היעדר נרטיב בהכשרות

היעדר נרטיב בשיח חדר מורים

דיסציפלינות נטולות רוח ודגש על "מדעי הכסף"

פלורליזם כמחסה

(ערך הומניסטי יציב)

סיפורי מורשת מביכים אנקדוטליים או דלים (תנורו של עכנאי)

מרטירולוגיה? (מענה רוחני? נטול תקווה)

שלושת הרגלים החדשים:

יום הזכרון לשואה
יום הזכרון לחללי מערכות ישראל
יום הזכרון לרצח רבין

ועדת מקצוע לתכניות לימודים

Like 0

תפקיד

1. תפקידה של ועדת המקצוע הוא לייעץ למזכירות הפדגוגית בהתוויית מדיניות הוראת המקצוע במערכת החינוך, לפי הפירוט הבא:
   1. מצב המקצוע במערכת החינוך והצעת דרכים לשיפור ההוראה במקצוע.
   2. תכנית הלימודים, דרכי הטמעתה והפעלתה.
   3. שינויים וחידושים דרושים בדרכי הוראת המקצוע.
   4. סוגיות הקשורות לחומרי הלימוד במקצוע.
   5. הערכת הישגים במקצוע (בחינות – בגרות וגמר, רמות הישגים אחרות ובדיקת הישגים בזיקה לתכניות הלימודים).
   6. הכשרת מורים והשתלמותם.
   7. בחינוך הדתי – ההיבטים האמוניים והאידיאולוגיים של הוראת המקצוע.
2. ועדת מקצוע תפעל ככלל בהתאם לאמור בפרק 64.1 לתקשי"ר.
3. וועדות העוסקות בהיבטים שונים של הוראת המקצועות יפעלו במסגרת המדיניות והכללים שיוצעו ע"י ועדת מקצוע ויאושרו ע"י המזכירות הפדגוגית.
4. יו"ר ועדות המקצוע וחברי הוועדה יתחייבו לנהוג בהתאם להוראות המחייבות בשירות המדינה, כגון: איסור הופעות בתקשורת בעניינים הקשורים במישרין או בעקיפין לתפקידם כחברי הוועדה, אלא אם כן קיבלו לשם כך אישור מראש מדובר המשרד, איסור להימצא במצב של ניגוד עניינים והודעה מוקדמת ליו"ר הוועדה וליו"ר המזכירות הפדגוגית והמפמ"ר הרלבנטי על היותם במצב שבו יש חשש לניגוד עניינים, על מנת שתיעשה פנייה ללשכה המשפטית של המשרד בעניין וכיוצ"ב, והכל כמפורט בכל דין ובהוראות התקשי"ר.

« חזרה לה
נושאים בתפיס
בחינות הבגרות
ועדות מקצוע
צור קשר
אנשי קשר

"זהות" במיקור חוץ

"החוויה המשלימה למקצוע תרבות יהודית ישראלית"

משבר מובנה בתמורה תרבותית

תימטיזציה של זהות = משבר (העמימות הזהותית משדרת נורמליות)

וכן :

התמורה העברית-ציונית בעיצומה

"משפט הנוער הארץ ישראלי" עוד יימשך

משקפי ה"רקע" הבית ספרי

- מבנה ותוכן תכניות הלימודים, עיצוב הסביבה, אווירה כללית, נורמות ותקנות, פרויקטים, טיולים, דפוסי השיח (עליית שיח הלהט"ב למשל), השפה והמשתמע ממנה (נטורליזם למשל), קוד לבוש, יחס בין אישי, משחקי החצר, ואף שמות בתי הספר..
- תקלות ואירועים חריגים (שיבוש נורמות) מלמדים על נרטיב ברקע – אירועי "הדתה" למשל.
- רקע מעבר לבית הספר - שעות הפנאי, סיפורי המשפחה, חברים, שכנים, המדיה וכמובן פעילות תנועות הנוער אפילו אם לא הולכים אליהן...

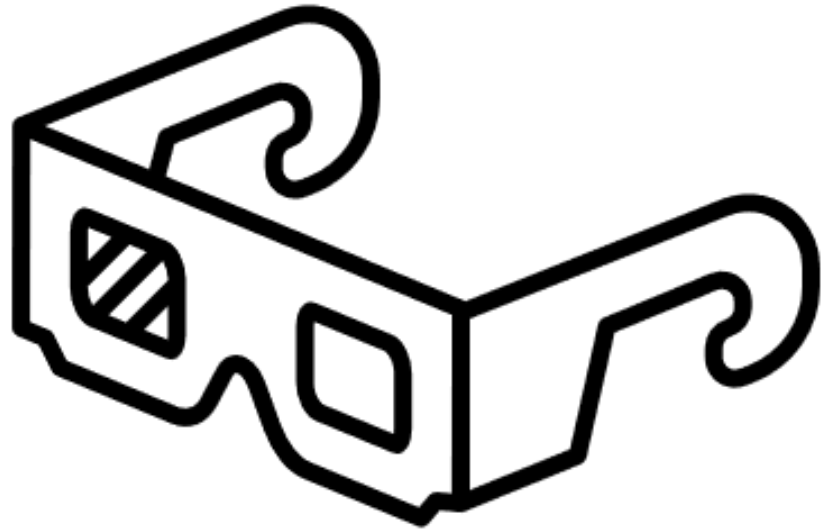

נרטיב הגותי – ביסוד החינוך החילוני
עוגנים לפרשנות יהודית חילונית הומניסטית

<u>מקורות ישראל – מגוון הזרמים לרבות מקורות מהם הושפעו (יהדות כתרבות)</u>

<u>פירוש רציונלי – נטורליסט - בימי הביניים</u>

רס"ג, רמב"ם ופרשניו – נרבוני, כספי ואפודי, בצד יצירה נטורליסטית ענפה בספרד- שירת היין, הטבע וההגות ועוד ועוד ..

<u>"פילוסופיה של אימננטיות" בצד ביקורת מקרא- ראשית העת החדשה</u>

ברוך שפינוזה, שלמה מימון (וגם מנדלסון בחלק מהגותו).

<u>משכילים עבריים פורצי דרך למחשבה חילונית</u>

נחמן קרוכמל , נפתלי הרץ ויזל, משה הס, ריב"ל יוט"ל צונץ ואחרים.

<u>משכילים עבריים – מספרי סיפור חילוני:</u>

שמעון דובנוב, אחד העם, ברדיצ'בסקי, אפרים שמואלי, חיים כהן, א.ב יהושוע ורבים

התבוננות ביהדות כתרבות = תמורות, זרמים ומגוון השפעות

ערכים וזהות אתית – חילונית:
הערות ארגוניות אחדות

- החינוך הממלכתי מייצר אבסורד חינוכי - "ילד כללי". יש בכך סכנות ערכיות. המלצותיי להתמודדות:
- קהילות "נרטיביות" לומדות – הדרך לטיפוח זהות "עבה" (ו"פדגוגיה של שונות")
- לפיכך נדרשת אוטונומיה ממשית לבתי הספר
- ועוד - הפחתת סטנדרטים וגמישות לחינוך אינטגרטיבי
- מיקוד בנרטיב(ים) חינוכיים בהכשרת המורים
- נדרשים תיקוני חוק – למשל הקמת מועצה רוחנית לזרם
- עיגון מטרה 11 בחוק- הכרת השונה- בתקנות!

האתגר הרוחני -ערכי
של החינוך הממלכתי -חילוני:

כיצד לספק תשוקה אותנטית
למושאים טרנסצנדנטיים של
טוב (שיובילו לערכים
הומניסטיים), בתוך אופק
אימננטי -זהות יהודית
ישראלית חילונית ?

סיפורים טובים

- **הסיפור שלא יעורר ניכור- מסופר על ידי** דמויות מהקהילה עצמה - מהכשרת המורים ועד למפגשי המחנכת בכיתה.
- **סיפור חילוני טוב מפרש ערכים טובים (הומניסטיים) בתוך מורשתו** באמצעות קהילה שמעצבת אותם
- **סיפור מצויין** מעשיר את הדעת והלב גם אל סיפורים אחרים – כבסיס לדיאלוג ערכי
- **"מרחב סיפורים"** –עשוי להוות כלי לשיח על שונות בתוך השונות: החל מהסיפור שלי, דרך הסיפור השונה שאני מכבד, או השונה שאני רק מקשיב ולא אוהב, עד לסיפור שלא יסופר במרחב - זה שאחריו חלילה לא יסופרו עוד סיפורים.

לא מעבר לים היא...

תודה על ההקשבה !

אורן יהי-שלום, רב חילוני
054-3156150
Oren.yehishalom@gmail.com